

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11610

Tarih : 23.04.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

27616

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı **İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kamuran TANHAN

Mardin Milletvekili

Seçim bölgem olan Mardin'in Kızıltepe ve Artuklu ilçelerinde, Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO)'nin çiftçilerden satın aldığı buğday, arpa ve mısır gibi ürünlerin depolandığı özel şirketlerin lisanslı depolarında 137 bin ton ürünün, depolardan usulsüz şekilde satıldığına ilişkin haberler basında yer almıştır.

TMO'ya ait ürünlerin, TMO'nun bilgisi ve onayı olmaksızın satıldığı ve bu satıştan kaynaklı yaklaşık 1 milyar TL'lik kamu zararının oluştuğu belirtilmektedir.

Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından bu konuda başlatılan soruşturma kapsamında gözaltına alınan 18 kişiden 9'u tutuklanmıştır.

Bu kapsamda öne sürülen iddialara göre; söz konusu olay ilk defa yaşanmadığı, önceki yıllarda da benzer olayların yaşandığı ve özel şirketlerin lisanslı depolarında her yıl milyonlarca liralık vurgunun yapıldığı ifade edilmektedir. İddialara göre; özel şirketlerin lisanslı depo sahipleri her yıl hasat döneminde TMO adına satın alınan buğdayı depolarda bir süre tuttuktan sonra fiyatların yükselmesi ile beraber TMO'nun bilgisi dışında kendilerine ait şahsi depolar üzerinden piyasaya sürmüştür. Hasat döneminden önce piyasada bulunan kalitesi düşük buğday ile depoları yeniden dolduran depo sahibi ilgili şahıslar, TMO'nun ihtiyaç duyduğu orandaki buğdayı da piyasadan düşük fiyatlarla temin etmiş, kendilerine ait depoları da yedek depolar olarak kullanmıştır. Bu kapsamda hasat döneminde TMO'nun buğday alım fiyatını açıklamasından kısa bir süre önce nakit paraya ihtiyaç duyan çiftçilerin buğdayını düşük fiyattan satın alan depo sahibi ilgili şahısların bu yöntemle denetimler sırasında da herhangi bir sorun yaşamadığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Mardin'in Kızıltepe ve Artuklu ilçelerinde TMO tarafından hasat döneminde çiftçilerden alınan yaklaşık 137 bin ton ürünün TMO'nun bilgisi dışında piyasaya sürülerek, depoların boşaltıldığı iddiası doğru mudur? Bu durum hakkında Bakanlığınızca başlatılmış herhangi idari soruşturma var mıdır? Varsa bu soruşturma ne aşamadaştır?
- 2- Depolarda bulunması gereken buğdayın fiyatların yükselmesi ile beraber makarna ve bulgur fabrikalarına satılarak, piyasaya sürüldüğü, yapılan işlem sonucunda depoların sahibi, ilgili şirket tarafından yaklaşık bir milyar TL değerinde paranın zimmete geçirildiği iddiaları doğru mudur? Bu durum hakkında Bakanlığınızca başlatılmış herhangi idari soruşturma var mıdır? Varsa bu soruşturma ne aşamadaştır?
- 3- Önceki yıllarda da Mardin'de bulunan özel şirketlerin lisanslı depolarında benzer olayların yaşandığı ve her yıl milyonlarca liralık vurgunun yapıldığı iddiası doğru mudur? Bu durum hakkında Bakanlığınızca başlatılmış herhangi idari soruşturma var mıdır? Varsa bu soruşturma ne aşamadaştır?
- 4- Söz konusu buğdayların Batman, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Mersin'e uzanan ticaret ağı içinde el değiştirdiği iddiası doğru mudur? Bu durum hakkında Bakanlığınızca başlatılmış herhangi idari soruşturma var mıdır? Varsa bu soruşturma ne aşamadaştır?
- 5- Mardin Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından bu konuda başlatılan soruşturma kapsamında gözaltına alınan 18 kişiden 9'u tutuklanmıştır. Bu kişiler hakkında daha önceden Bakanlığınıza herhangi bir şikayet yapılmış mıdır? Yapılmışsa Bakanlığınızca hangi işlemler tesis edilmiştir?
- 6- Mardin'de bulunan özel şirketlerin lisanslı depolarının denetimi hangi sıklıkla ve kimler tarafından yapılmaktadır?
- 7- 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu ve bu Kanun hükümleri doğrultusunda yürürlüğe konulmuş Yönetmeliklere aykırı hareket eden, bu konuda ihmali ve/veya kusuru bulunan Bakanlığınıza bağlı kamu çalışanlarına ilişkin Bakanlığınızca herhangi bir adli/idari soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmışsa bu soruşturma ne aşamadaştır?
- 8- Mardin'de kaç adet lisanslı depo vardır, bunların kapasitesi ne kadardır?
- 9- Son 5 yıl içerisinde Mardin'de bulunan lisanslı depolarda TMO'ya ait ne kadar ürün depolanmıştır?

10- Son 5 yıl içerisinde Türkiye’de bulunan lisanslı depolarda TMO’ya ait ne kadar ürün depolanmıştır?

11- Kamuoyunda önemli eleştiri ve tartışmalara yol açan Mardin’de Toprak Mahsulleri Ofisi’ne (TMO) ait depolardaki vurgun konusu hakkında kamuoyuna bir açıklama yapacak mısınız?